

Heikki Vilenius

Lehden perustiedot

Tekemäsi lehti tai lehdet: Propaganda, Kuuppa

Roolisi lehdessä: Propaganda pt.

Minä vuosina teit lehteä tai lehtiä: 1979-1985

Julkaistujen numeroiden määrä, painosmäärät ja ilmestymisajankohdat:

15, 300-1000, 1979-1985

Asuinkunta lehteä tehdessä: Hauho, Hämeenlinna, Helsinki

Vanhempien ammatit tai yhteiskuntaluokka: keskiluokka

Lehti

A. Lehden teon aloittaminen

- Miksi aloit tehdä lehteä? Oliko lehdelläsi esikuvia pienlehtien joukossa tai muualla? Olitko tehnyt aiemmin esimerkiksi koululehteä?** Keskkoulussa jo tehtiin näitä siistejä lehtiä koko luokalla, kun maksettiin luokkaretket Ruotsiin ja Ahvenanmaalle. Myöhemmät vaikutteet mm. Pexi Valapuron, Maho Neitsyt taidonnäytteet taidेरintamalla. Hilse. Etenkin sai vaihdossa muut lehdet, kun vaan olisi tarpeeksi tiuhaan omat ilmestyneet.
- Millaisella porukalla teitte lehteä? Oliko porukan sisällä työnjakoa?** Kotona ite sai päättää, mistä töherryksistä eepoksen koostaa. Koko joukko lähetteli omia mietintöjään. Hesassa kyllä olisi ollut aivan kokopäiväisiä runoilijoita ja Iltasanomien liki lööppikamatyyppisiä, mutta silloin jäi ilmestyneet numerot vähemmälle. Jotenkin sitäkin porukkaa oli ilmaantunut liikaakin näkyville. Myöhemmin mm. Barabbas-lehteen keräsin vain jutunaiheita ja valmiita juttuja.
- Missä lehti kopioitiin? Oliko käytössä valokopio- vai offset-menetelmä?** Kaikki oli isompaa tai pienempää offsettia. Limes ry., Jorma Elovaaran kirjapaino, Lepakon painot (2). Valokopiointi oli liian kallista. Esim. Barabbaksen painoaihiotekniikka perustui valokopiointiin rastereilla kuten levynkansissakin...

B. Lehden muoto ja sisältö

- Miten kuvailisit lehteäsi?** Joku enempi sotkukasan näköinen kuin muut lukiolaisten siistit näperrykset. Etupäässä "Never Mind The Bollocksia".
- Sellanen säpellys joka toimi ehkä myöhemmin DIY-levyjien etukantena tai etenkin painotekniset menetelmät kerrattiin myöhemminkin. Tee Se Itse säpellystä monella taholla.**
- Miten lehti taitettiin? Oliko sinulla aiempaa kokemusta taittamisesta?** Eipä Propagandaa suuremmaksi osaksi mitenkään taiteltu. Tuolla oli viittaus Barabbas-lehden taittamiseen, joka oli aikansa huippua Suomilatomon latomoineen ja myöhemmin omine koneineen.
- Millaisista aiheista kirjoitit lehteen tai lehtiin? Vaikuttivatko lukijoiden oletetut kiinnostuksen aiheet lehteen?** Runous ja joukkosakramentti. Ei.
- Miten hyvin koit lehden heijastavan omaa persoonaasi?** Hyvin.

9. **Jos kirjoitit muihin kuin omaan lehteesi, mihin lehtiin? Miten muihin lehtiin kirjoittelu erosi oman lehden teosta?** Kuuppa, Barabbas ja jotain muita. Enemmänkin musiikkijuttuja. Jossain vaiheessa piti tarjota Barabbakselle toimitus- ja taittoilatkin eli eroa oli. Tein sitten Ylen radioonkin ja sittemmin tilalleni tuli kai lähinnä Pertti Nyberg Vetelehtijä & Boom -zinestä.

C. Pienlehtiyhteisö ja ympäröivä kulttuuri

10. **Miten lehteä levitettiin? Millaisia ajatuksia sinulla oli levittämisen suhteen?** kirjeitse, keikoilla, muutama kauppa/levyliike. R-kioski jakelu oli jo vetämässä.
11. **Millaisia suhteita sinulla oli muihin pienlehtien tekijöihin? Millaiseksi koit pienlehtiyhteisön?** Hajanaista. Pohjois-Haagassa se oli yhteisiä tapaamisia Pulunhuijaus lehden tekijöiden kera Happon Haapasella. Persepolis kustantamon henkilökunnan kera. Keskustelimme Jorma "Vesimiehen aika" Elovaaran painon puhtaudesta. Laaman, Nallepostin ja Joukkohauta Kauppisen kera oli yhteydenpitoa ja niistäkin jatkuvasti vain Laaman Spurgin kera Pohjois-Helsingin. Propagandan avustajista monet ovat jatkaneet kirjallisuuden tai taiteen eri aloilla. Joskus tais olla saldo pari-kolme professoria tms.
12. **Millainen oli naisten asema pienlehtiäireissä?** Muualla huono. Propagandan avustajina oli useampiakin naisia, joista Anne Lee Nygrén luki kirjallisuuttakin Turun yliopistossa omine lehtineen. Myöhemmin monet tekivät vaan jutut Rumbaan tms. pienlehtien sijaan.
13. **Miten tutustuit punkkiin ja miten punk vaikutti lehteen?** Punk ja Hilse -lehti oli alkusysäys koko lehdelle. Radion ja levyjen kautta punkkiin tuli tutustuttua. Myöhemmin ostin englantilaiset lehdet myös. Kotimaisista levyistä tuli ostettua kaikki ja tulevat omakustanteet päälle. Dead End 5 Suomessa jo uumoili punkkia. Ulkomaisista tuli ennakkoon ostettua sen laatuista jota mm. Pelle Miljoona coveroi myöhemmin. Eddie and The Hot Rods ym. olivat tuttuja ja miksei Igge Pop, MC5 ja pari muuta. Värikkäimmillään kyseisen kokoinen lehti sai jo mainoksien lisäksi arvostelulevyt ja ilmaiset liput festareille yms.
14. **Oliko punk vain musiikkia ja musiikki vain punkkia?** Vain joiltain osin musiikki oli vain punkkia. 1979 mennessä kaikki tyylilajit oli sullottu jo Uuteen Aaltoon Wanhaa Lainetta unohtamatta. Hardcore taas alunperinkin Amerikassa oli muuta kuin musiikki, kun oli tapahtumiin liittyvä nimike.
15. **Miten suhtauduit korkea- ja populaarikulttuuriin pienlehtivuosina?** Korkeakulttuurista pitivät muut toimittajat huolen. Myöhemmin lehtivuosina kierrettiin liki kaikki Suomen rock-festarit ja törmättiin Lemmy Kilmistereihiin ja Olli Lindholmeihin ja tarjottiin heille itse tehtyä pontikkaa. (Olli pontikkaa ei saanut alaikäisenä..) **Entä politiikkaan?** Pienlehtiystävien kautta olin paikalla kun Vihreää Liikettä perustettiin Laivanvarustajankadun Suomilatomossa. Lehtiin liittyen olin jo vakituinen vieras myös Pekka Haaviston Komposti -lehden toimistolla, josta myös pari latojaa yritti tehdä muita painotöitäni myöhemminkin. Ikävä kyllä Lepakon paino poltettiin. Toisen yrittäjän Soppu-puolueeseen päädyin puheenjohtajaksikin ja kaupunginvaltuustoehdokkaaksi parin kaverin kera Helsingissä. Barabbas-lehden päätoimittaja jatkoi kai hoippuen oikealle, joka lienee myös poliittinen suuntaus aiempien thai- tai buddhalaisuuntauksien tilalle. Kansainväliseen politiikkaan pääsy oli vierasta ja kuului UKK:lle, mutta Breznev, Gorban yms. kuvia liimailtiin.

16. **Millaisen vastakulttuuri näyttäytyi silmissäsi?** Anarkistilehtenä postiluukusta, muutamana talonvaltauksena ja ehkä omana keikkajärjestämiskyhähäksenä. Aktiivista pääministerin, Suopon ja nykyisen ulkoministerin Tuomiojan talutusnuorassa oloa. Barabbaksen antimet käyttivät Volvo Markkanen ja laivuri Jorma Ojajarju.

D. Lehden tekemisen jälkeen

17. **Milloin ja miksi lopetit lehden tekemisen? Seurasitko pienlehtimaailmaa vielä sen jälkeen?** Propagandalla kaikki siirtyi levyjen julkaisuun, mutta muutama lehtikin ilmestyi nimellisesti levyjen booklettina. Tuloin tuli vielä bookletteihinkin järjestettyä mainoksia mm. Poko Recordsilta. Lähinnä Propagandan varastolla tehtiin Barabbas -nimistä lehteä, johon sain juttuja bändeistä ja julisteitakin aika mittavasti. Lehden taittajat tekivät parit levynkannetkin. Muista lehdistä seurasin lähinnä bändijuttuja. Lisäksi bändejä valokuvanneilta on ollut tarvetta kuviin tähän aikaan asti. Seurattu on sivusta Toisen Vaihtoehdon ja Havana Bananasin kautta nykyiseen Suosikki-zineen.
18. **Miten koit siirtymän hardcore-aikakauteen vuoden 1982 paikkeilla?** Koin siirtymän energisempään suuntaan julkaisemalla noin 30 hardcore-levyä tai oikeammin lanseeraamalla Eurooppaan hardcore-happeningeistä Pohjois-Amerikasta olevaa nimeä ja lisäämällä sen parin kokoelma-levyn kontekstiin ja toivomalla niille tiskijukkapiireistä soittoaikaa hardcore-happeningeissa ja runsastuneilla Maximum Rock'n'roll -lehden radiokanavilla USA:ssa etenkin eri yliopistokanavilla. Tuloksena oli 20-30 listasijoitusta ja ainakin 10 Top10-listoille. Vasta D.O.A. Kanadasta oli käyttänyt hardcore -nimeä levyihin liittyen 1981 julkaisullaan. Keski-Euroopassa levykaupat alkoivat käyttää hardcorea genre-nimenä joskin taas Englannissa vasta The Prodigyn teknopunk tuli tunnetuksi 1991 hardcorena. Tiskijukkapiireistä saksalainen myöhempi natsi Herbert Egoldt, jo 1960-luvulla tuttu John Peelin ohjelmista Englannista, julkaisi Länsi-Saksassa noin 20 suomalaista tuotosta, mutta kyseessä ei ollut enää perinteinen rockabilly. Suomessa jo edellisenä vuonna Propaganda oli noussut rockabillykauppojen ykköseksi ja ensimmäinen kokoelma komeili mm. Studio Jensenin koko sivun mainoksissa Lords of The New Churchin ohella. Muun punkkinsa Studio Jensen toi suoraan Englannista lentorahtina, mutta hardcorea se ei Englannissa ollut.
19. **Miten lehdenteko vaikutti myöhempään elämääsi (esimerkiksi ystäväpiiri, arvot, ammatti)?** Vieläkin ystäväpiiristä mm. Kaaos-lehden tekijät kauppaavat vieläkin 32 vuotta myöhemmin uudelleenjulkaisuja Propagandan vinyyleistä Svart Records labelin julkaisemina tai saksalaisina Höhnie Records painoksina. Niissä on myös uusintapainettu booklet-muotoisia pienlehtiä. Myös Arto Nyberg Kaaos-lehdestä ja vaikkapa Pertti Nyberg Vetelehtijä&Boom -lehdestä ovat vielä tuttuja noilta ajoilta. Oma kiinnostus musiikin alalla jatkuu.
20. **Jos jatkoit myöhemmin journalistista toimintaa, koitko pienlehtitaustan vaikuttaneen toimittajantyöhösi esimerkiksi tyylin tai työskentelytapojen kautta?** En.

E. Vapaata muistelua, havaintoja ja pohdintaa pienlehdistä ja ympäröineestä punk-kulttuurista